

Netwerk duurzamer terreinbeheer een succes

In 2005 zijn netwerken van gemeenten, waterschappen en provincies opgestart om het gebruik van glyfosaat op verhardingen te verminderen. Lag het gebruik bij aanvang nog op 950 gram actieve stof per hectare verharding, in 2007 was dit gedaald tot zo'n 600 gram. Daarmee komt het onder het DOB-criterium van 720 gram.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen door overheden was in 2005 te hoog. Dit gebruik betrof voornamelijk onkruidbestrijdingsmiddelen, en dan in het bijzonder glyfosaat (circa tweede deel) op verhardingen. Het belangrijkste ongewenste neveneffect van glyfosaat-gebruik op verhardingen is afspoeling naar oppervlaktewater, met als gevolg plaatselijke overschrijdingen van het drinkwatercriterium. In Nederland geldt de norm dat water dat

gebruikt wordt voor drinkwaterproductie niet meer dan 0,1 microgram per liter bestrijdingsmiddel mag bevatten. In de grafiek staan jaargemiddelden voor water uit de Maas bij Eijsden (grensovergang België - Nederland) en Keizersveer (drinkwaterinnamepunt vlakbij de Biesbosch). Hieruit blijkt dat de norm overschreden wordt bij Keizersveer als gevolg van glyfosaat vanuit Nederland en stroomopwaarts. Dit komt overigens niet alleen door terrein-

beheer van gemeenten. Glyfosaat wordt ook gebruikt in de landbouw en door particulieren.

Netwerk negentig gemeenten

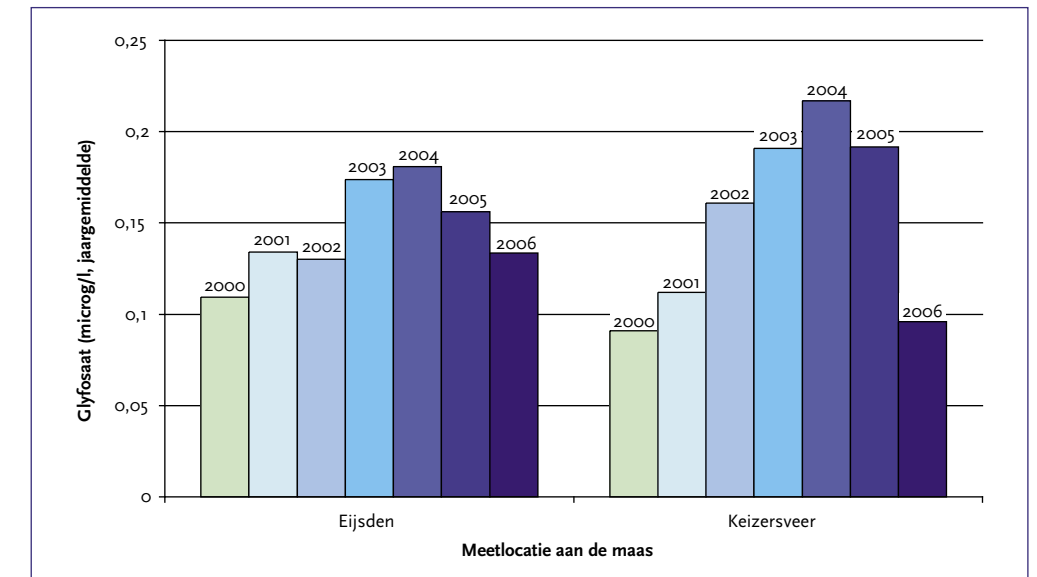
Om gebruik en neveneffecten van glyfosaat op verhardingen te verminderen zijn in 2005 praktijknetwerken van gemeenten, waterschappen en provincies opgestart. De netwerken liggen in Zeeland, het zuiden van Zuid-Holland, Utrecht, Oost-Brabant en Zuid-Gelderland. Deze netwerken wisselen kennis over duurzaam onkruidbeheer uit, testen nieuwe methoden, voeren certificering door en registreren beheer. Al met al leveren de netwerken gegevens op over beheer in circa negentig gemeenten met een kleine 10.000 hectare aan halfopen (elementen) verhardingen in beheer. Per netwerk staat informatie op www.dob-verhardingen.nl/ praktijknetwerken.

Resultaat

Het belangrijkste resultaat van het netwerk is vermindering van het gebruik aan glyfosaat door de gemeenten. Lag het gebruik bij aanvang van de netwerken eind 2005 nog op afgerond 950 gram actieve stof per hectare verharding, in 2007 was dit gedaald tot zo'n 600 gram per hectare. Dit is een vermindering van ruim een derde. Het aandeel gemeenten dat onkruidbestrijding op hun verhardingen geheel zonder onkruidbestrijdingsmiddelen uitvoerde, bleef in deze periode min of meer gelijk (12 procent).

Succes door combinatie

De reductie in middelengebruik blijkt een combinatie van factoren te zijn. Er wordt op de eerste plaats meer gebruik gemaakt van niet-chemische methoden. Bestrijding met de heetwater- en heteluchttechniek wordt

Glyfosaat in Maaswater. Jaargemiddelden van circa twaalf monsters per jaar.

Bron: RIWA Maas.

vaker gedaan en dan vooral op locaties waar vanuit DOB-criteria niet gespoten mag worden. Maar ook borstel- en brandtechnieken worden ingezet. Daarnaast zetten de gemeenten chemie selectiever in door innovatieve spuitmachines en onkruidbestrijders. Tot slot wordt er vanuit de organisatie beter gestuurd op het gebruiksmaximum voor glyfosaat. Binnen de netwerken zijn er nu vier gemeenten gecertificeerd op niveau brons van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer.

DOB-criterium

Eén van de belangrijkste criteria waarop in de toekomst gecontroleerd wordt bij chemische onkruidbestrijding op verhardingen, is het DOB-criterium van maximaal 720 gram glyfosaat per hectare beheerde halfopen verharding per jaar. Per werkrondte mag je niet

meer dan 360 gram per hectare gebruiken. Bij aanvang van de netwerken voldeed meer dan de helft van de gemeenten niet aan dit criterium. In 2007 bleek dat 25 procent van de gemeenten nog extra inspanningen moet doen om aan dit criterium te voldoen.

Tendens

Een andere interessante vraag is of de reductie in middelengebruik op verhardingen bijdraagt aan een vermindering van de drinkwaterknelpunten. Het is nog te vroeg om deze vraag te kunnen beantwoorden. Wel tekent zich vanaf 2005 de tendens af dat de gehalten glyfosaat in de Maas dalen. Dit loopt parallel met de implementatie van DOB door diverse gemeenten en de wettelijke verplichting van de toepassing van de DOB-criteria voor glyfosaat. ■

Het glyfosaatgebruik daalt sinds 2005. Dit een combinatie van factoren, zoals meer inzet van niet-chemische methoden als de heetwatertechniek, borstelen en branden. Ook letten organisaties zelf beter op het gebruiksmaximum voor glyfosaat.